

Oponentský posudek na práci

Patrik Girgle

Velká hra. Írán v mezinárodních vztazích 1798–1907.

Téma, které si Patrik Girgle zvolil ke zpracování své doktorské práce, je nosné, výrazně historické. Je to problém, který zaměstnává historiky i příslušníky jiných spřízněných společenskovědních oborů, problém, který přímo volá po zpracování v podobě syntézy, ke které se ovšem nejspíše odhodlá zralý historik „Orientu“ na sklonku své vědecké kariéry. Je sympatické, že P. Girgle si „Velkou hru“ sebevědomě zvolil za téma své doktorské práce. Jiná věc je, že tím riskoval mnoho. Především jde o téma, které vyžaduje skutečně široký rozhled po obecných dějinách se zvláštním zřetelem k britskému a ruskému kolonialismu v 19. století, a tudíž k obecným problémům geopolitiky koloniálních velmocí.

Autor nepochybně přistoupil ke zpracování daného tématu s upřímným záměrem orientalisty, který chce napsat historiografickou práci na obecně historické téma. Práce je založena především na zpracování anglosaské literatury, do jisté míry na edicích dokumentů a pramenů a na memoárové literatuře – rovněž v angličtině. Práce je vnitřně dobře strukturována, proti periodizaci dané historické etapy nelze mít námitek. Téma je dostatečně zasazeno do širšího historického kontextu, ačkoli jde o složitý problém, neboť se tu jedná o složité geopolitické, diplomatické a vojenské souvislosti soupeření Velké Británie a Ruska o ovládnutí íránského prostoru. Autor prokázal, že problematiku „Velké hry“ kontextuálně zvládl a dokázal dostatečně analyzovat.

Nejsem obecný historik a nejsem důvěrný znalec dějin britsko-ruských vztahů na Středním východě. Jako orientalista pracující historickými metodami a jako oponent mám, nicméně, k tématu, které P. Girgle zpracoval, následující zásadní připomínku, týkající se heuristické přípravy:

Od autora takového typu monografie bych očekával, že se alespoň pokusí seznámit se s ruskými archivy, týkajícími se období Velké hry. Očekával bych rovněž kvalitní znalost ruštiny, což je ke zpracování tématu nezbytné, a to, že autor se pokusí ruské prameny a literaturu badatelsky využít jako „druhý pilíř“ svého výkladu. Nestačí totiž vyjít s memoárovými pracemi britských politiků a státních úředníků a nezohlednit analogické práce ruské provenience.

Jinak je práce i po formální stránce zvládnutá, autor k ní připojil uspokojivě zpracovaný úvod, včetně přehledu dosavadních badatelských výsledků na dané téma. Také bibliografie je po formální stránce dobře strukturována, trvám pouze na skutečnosti, že EI, New Edition má 12 dílů vycházejících v letech 1986–2004 (tedy nikoli 1960–2005) a Index (2009).

I přes výše zmíněné připomínky doporučuji doktorskou práci Patrika Girgleho k obhajobě.

Doc. PhDr. Miloš Mendel, CSc.
Orientální ústav AV ČR, v. v. i.

v Praze dne 3. srpna 2009.